

Departamento di
Enseñansa Aruba

ENGELSE TAAL EN LITERATUUR HAVO

VAKINFORMATIE LANDSEXAMEN 2026

Directie Onderwijs Aruba
Afdeling examens
Stadionweg 37
Tel: 5283400
Email: landsexamen@ea.aw
Website: www.ea.aw

Departamento di
Enseñansa Aruba

Landsexamen

De vakinformatie wordt samengesteld door de afdeling examens van Directie Onderwijs. De afdeling examens van Directie Onderwijs is verantwoordelijk voor het organiseren en de afname van de landsexamens voortgezet onderwijs. In de vakinformatie wordt het examenprogramma verwerkt. De Minister stelt het examenprogramma vast voor een vak.

Inhoud

1. INLEIDENDE OPMERKINGEN	4
2. EXAMENPROGRAMMA	4
3. CENTRAAL EXAMEN	4
4. COMMISSIE-EXAMENS	5
5. BEREKENING EINDCIJFER	5
BIJLAGE 1 EXAMENSTOF	6
BIJLAGE 2 SCHRIJFVAARDIGHEID	8
BIJLAGE 3 LITERATUURLIJST	9
BIJLAGE 4 PRESENTATIE/GESPREK	10

1. Inleidende opmerkingen

Het landsexamen ENGELSE TAAL EN LITERATUUR HAVO bestaat uit een centraal schriftelijk examen en commissie-examens. De commissie-examens en het centraal examen zijn verplichte onderdelen van het landsexamen. De commissie-examens van het vak ENGELSE TAAL EN LITERATUUR HAVO bestaat uit drie (3) commissie-examens: twee (2) schriftelijke commissie-examens en één (1) mondeling commissie-examen. In het examenprogramma staat onder anderen vermeld welke delen van de examenstof centraal zullen worden geëxamineerd en welke delen van de examenstof via de commissie-examens getoetst zullen worden.

2. Examenprogramma

In [Bijlage 1](#) staat een beschrijving van de examenstof.

In de onderstaande tabel geeft een 'ja' aan in welk examen de vaardigheden en kennis getoetst kunnen worden.

Tabel 1 verdeling van de vaardigheden en kennis over de verschillende examens

Domein	Subdomein	Centraal examen	DEEL 1 Schriftelijke commissie-examen	DEEL 2 Schriftelijke commissie-examen	Mondelinge commissie-examen
A Leesvaardigheid		ja	nee	nee	nee
B Kijk- en luistervaardigheid		nee	nee	nee	ja
C Gespreksvaardigheid	C1 Gesprekken voeren	nee	nee	nee	ja
	C2 Spreken	nee	nee	nee	ja
D Schrijfvaardigheid	D1 Taalvaardigheden	nee	ja	nee	ja
	D2 Strategische vaardigheden	nee	ja	nee	ja
E Literatuur	E1 Literaire ontwikkeling	nee	nee	ja	nee

3. Centraal examen

Het centraal examen toetst leesvaardigheid ([Bijlage 1](#)). Je krijgt teksten te lezen waarover je vragen moet beantwoorden. Er zijn meerkeuzevragen en open vragen. Beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven.

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de aard, de duur, de toegestane hulpmiddelen en de weging van het centraal examen.

Tabel 2 voorschriften voor het centraal examen:

Opdracht	Tijdsduur	Toegestane hulpmiddelen	Weging
Lezen van teksten en beantwoorden van vragen	150 minuten	Staat in de rooster van het centraal examen	1

4. Commissie-examens

De volledige examenstof wordt verdeeld in twee (2) schriftelijke commissie-examens en één (1) mondeling commissie examen, zoals aangegeven in het examenprogramma. In [BIJLAGE 1](#) staat een beschrijving van de examenstof.

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de aard, de duur, de toegestane hulpmiddelen en de weging van de commissie-examens.

Tabel 3 voorschriften voor de commissie-examens

Commissie-examens	Opdracht	Tijdsduur	Herkansing mogelijk	Deelcijfer	Weging
DEEL 1 Schriftelijke commissie-examen	Schrijven van een beschouwing of betoog	120 minuten	ja	a	0.3
DEEL 2 Schriftelijke commissie-examen	Schriftelijk beantwoorden van vragen over de gelezen werken en poezieanalyse	90 minuten	nee	b	0.4
Mondelinge commissie examen	Presentatie en gesprek naar aanleiding van een artikel	Vorbereiding/opruiming: 3-5 minuten presentatie : 5-8 minuten <u>gesprek</u> : 3-5 minuten Totaal : 15 minuten	nee	c	0.3

5. Berekening eindcijfer

Het eindcijfer is het gemiddelde van het cijfer voor het centraal examen en het cijfer voor het commissie-examen.

Het cijfer voor het commissie-examen wordt berekend door elk van de deelcijfers te vermenigvuldigen met de bijbehorende wegingsfactor, de resultaten bij elkaar op te tellen en de uitkomst vervolgens af te ronden op 1 decimaal.

Eindcijfer=
(cijfer centraal examen + cijfer commissie-examen) gedeeld door 2, afgerond op een heel getal.

Bijlage 1 Examenstof

A Leesvaardigheid

Bij het lezen van een tekst in het Engels kun je:

- aangeven welke informatie relevant is, gegeven een vaststaande behoefte;
- de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven;
- de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven;
- relaties tussen delen van een tekst aangeven;
- conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de auteur.

B Luister- en kijkvaardigheid

Tijdens een gesprek in het Engels kun je:

- aangeven welke informatie relevant is, gegeven een vaststaande behoefte;
- de hoofdgedachte van een tekst aangeven;
- de betekenis van belangrijke elementen van een tekst aangeven
- conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de spreker(s);
- anticiperen op het meest waarschijnlijke vervolg van een gesprek;
- aantekeningen maken als strategie om een tekst aan te pakken.

C Gespreksvaardigheid

C1 Gesprekken voeren

Tijdens een gesprek in het Engels kun je:

- adequaat reageren in sociale contacten met doeltaalgebruikers;
- informatie vragen en verstrekken;
- uitdrukking geven aan gevoelens;
- zaken of personen beschrijven en standpunten en argumenten verwoorden;
- strategieën toepassen om een gesprek voortgang te doen vinden.

C2 Spreken (presentatie)

Je kunt mondeling in het Engels:

- verworven informatie adequaat presenteren met het oog op doel en publiek, en daarbij zaken of personen beschrijven en standpunten en argumenten verwoorden.

D Schrijfvaardigheid

D1 Taalvaardigheden

Je kunt schriftelijk in het Engels:

- adequaat reageren in schriftelijke contacten met doeltaalgebruikers;
- informatie vragen en verstrekken;
- verworven informatie adequaat presenteren met het oog op doel en publiek, en daarbij zaken of personen beschrijven en uitdrukking geven aan gevoelens en standpunten verwoorden;
- een verslag schrijven. Voor havo: geldt alleen voor Engelse en Turkse taal en literatuur. Voor vwo: geldt niet voor Russische taal en literatuur.

D2 Strategische vaardigheden

- een tekstverwerkingsprogramma een tekst schrijven;
- (elektronisch) naslagmateriaal teksten opstellen.

Departamento di
Enseñansa Aruba

Landsexamen

E Literatuur

E1 Literaire ontwikkeling

Je kunt:

- beargumenteerd verslag uitbrengen van jou leeservaringen met ten minste drie (3) literaire werken.

Bijlage 2 Schrijfvaardigheid

Voor het schriftelijke commissie-examen moet je een tekst schrijven op basis van een gegeven gestructureerde opdracht. Op grond van een gegeven casus, die in het Engels gesteld is, schrijf je een zakelijke brief in correct Engels. De lengte dient minimaal 150 woorden te zijn.

Bij de beoordeling wordt o.a. gelet op lengte, inhoud, grammatica, toon, stijl en netheid.

Je mag gebruik maken van eigen woordenboek(en). Er geldt geen beperkingen in het aantal woordenboeken en er gelden ook geen beperkingen in de mogelijkheid om een verklarend woordenboek in de thuistaal te gebruiken en/of de thuistaal in een reeks gecombineerd met één andere taal zoals Ne, En, Sp en Pap. Het gebruik van "Prepositional Dictionaries" en een Thesaurus zijn niet toegestaan.

Je mag ook gebruik maken van white-out met het oog op de netheid van de geschreven brief.

Bijlage 3 Literatuurlijst

De volgende vier (4) boeken, twee (2) korte verhalen en twee(2) gedichten zijn verplicht voor het schriftelijke commissie examen deel 2:

Titel:	Auteur:
Boeken	
1. Animal Farm	George Orwell
2. Silas Marner	George Eliot
3. Jane Eyre	Charlotte Brontë
4. The year in San Fernando	Michael Anthony
Korte verhalen	
1. The secret life of Walter Mitty	James Thurber
2. Home	W. Somerset Maugham
Gedichten	
1. Still I rise	Maya Angelou
2. Fire and Ice	Robert Frost

Bijlage 4 Presentatie/gesprek

Het mondelinge commissie-examen begint met jouw posterpresentatie/ PowerPointpresentatie. Je houdt de presentatie in het Engels. Na afloop stelt de examinerator vragen over jouw artikel. De presentatie met eventuele vragen zal maximaal 10 minuten duren (5 tot 8 minuten presenteren en 2 minuten vragen).

Onderwerp

Je bent vrij in de keuze van het onderwerp. Je dient een recent artikel in tweevoud mee te brengen op de dag van de presentatie. Je mag zelf een recent artikel uit een krant, tijdschrift of website kiezen en dit moet tussen 800 en 1000 woorden bevatten. Het artikel dient voor de presentatie door de examinatoren goedgekeurd te worden. Het artikel dient via e-mailadres: landsexamen.havo@gmail.com gemaild te worden naar de afdeling examen, waaronder het landsexamen valt. Het uiterlijke inleverdatum hiervoor staat vermeld in het tijdschema landsexamen 2025-2026.

Poster/ PowerPoint

Minimaal A3-formaat. Op de poster staan een titel, illustraties en weinig tekst (maximaal 10 trefwoorden). Je mag ook een PowerPointpresentatie gebruiken.

Presentatie

Je houdt de presentatie aan de hand van de poster/ PowerPoint. Je mag geen aantekeningen gebruiken.

Beoordeling

De presentatie wordt beoordeeld op inhoud, taalgebruik, de beantwoording van eventuele vragen en algemene presentatievaardigheden.